

“Benim mânevi mirasım ilim ve akıldır” Mustafa Kemal Atatürk



Yarışmak, farklı olmaya çalışmak, gelişmek, en iyi olmak hepimizin ruhunda var. Sadece insanlar mı? İlk bakışta tüm canlılar arasında kıyasıya bir yarış varmış gibi görünüyor. Yarışı “en hızlı koşan”, “en yükseğe sıçrayabilen”, “en kuvvetli olan” kazanıyor gibi. Bu konuyu, sosyal bilimlerin yaşam ve yarışma konusuna yaklaşımlarından ikisiyle değerlendirmek istiyoruz. Birinci yaklaşıma göre hayat bir yarışma, bir mücadeledir. Her canlı kendi bedeninin kontrolünü elinde tutar ve kendisi için çalışır. Amacı sadece kendi yaşamı için gerekli olanı kazanmaktır. Bunun için de kuvvetine güvenmelidir. Bu görüşü hayatlarına yansıtanlar, kuvvetine dayanarak başkasının hakkına tecavüz eden, zayıfı ezen, her fırsatta kendisinden daha küçüğü ve güçsüzü yenmeye çalışanlardır.

İkinci yaklaşıma göre ise dünyada bir mücadele, kıyasıya bir yarış değil de denkler arasında bir yarış var. Hatta buna yarış demek uygun olmayabilir. Mesela mücadele, çalışma deyince hep örnek verilen karınca, yüzlerce metre sürüklediği ağır bir yiyecek parçasını hiç tereddüt etmeden karşısına çıkıveren kardeşine ikram ediyor. Bitkiler çekici koku, renk, tat ve besin öğeleriyle hayvanlara hizmet ediyor. Yani her şey birbirine güç veriyor, el ele ve omuz omuza çalışarak birbirlerine yardım ediyor. Bununla birlikte tatlı bir rekabet ve yarış da yaşıyorlar.

Bu ikilemin yansımalarını sporda da görüyoruz. Güzel bir ideal için kardeşçe yarışalım istiyoruz. Fakat görüyoruz ki, gerçekte yarışan yukarıda bahsettiğimiz iki ayrı yaklaşımın taraftarları. Bir taraftan “artık bedenimizi tanıyoruz, gücümüzün doruğuna geldik, daha ileriye gidemeyiz” diye nitelediğimiz biyolojik ve fiziksel sınırlarımızın her geçen gün biraz daha ileriye taşındığını görerek mutlu oluyoruz. Bir yandan da “her ne pahasına olursa olsun kazanmalıyım”, “kaybetmek her şeyin sonudur” mantığıyla kazanmaya şartlandırılmış insanların, özendiğimiz olimpiyat ruhunu sınır tanımaz bir hırsla ayaklar altına alabildiğini, hileye başvurabildiğini görmekten üzüntü duyuyoruz. Hayret verici, olağanüstü rekorları alkışlarken bir de bakıyoruz ki, bazı sporcular doping yaptığı gerekçesiyle oyunlardan atılmış.

Londra Olimpiyatları başlarken yazarımız Kadir Demircan, sporu başkalarından üstün olma yarışı olarak görerek dopingi artık bir bilimsel uğraş haline getirenlerin son uğraşlarını “Olimpiyat Arenasında Genetiği Değiştirilmiş Atletler (GDA) ve Gen Dopingi” başlıklı yazısında anlatıyor. Sporcuyla “gen aktarımlı, tek kullanımlık ürünlere” çeviren etik dışı çalışmaları dikkatlere sunuyor.

Bilim insanlarının genetik alanındaki bir başka çalışmasıyla anne karnındaki bebeğin gen haritası çıkarıldı. “Doğacak Bebeğin Gen Haritasını Okumak” başlıklı yazısıyla yazarımız Bahri Karaçay bu yeni bilimsel gelişmeyi değerlendiriyor. Gen dopinginde olduğu gibi doğmamış bebeğin gen haritası da etik problemleri beraberinde getiriyor.

TÜBİTAK tarafından 2005 yılından beri her yıl düzenlenen Alternatif Enerjili Araç Yarışları bu yıl 9-15 Temmuz 2012 tarihlerinde İzmit Körfez Pisti’nde yapılacak. Bir yarışmadan çok teknolojik bir sergiyi çağırıştıran bu etkinliğe tüm okuyucularımızı bekliyoruz.

Saygılarımızla
Duran Akca

Sahibi
TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Yücel Altunbaşak

Genel Yayın Yönetmeni
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Duran Akca
(duran.akca@tubitak.gov.tr)

Yayın Kurulu
Dr. Kıvanç Dinçer
Doç. Dr. Burak Aksoylu
Prof. Dr. Salih Çepni
Dr. Şükrü Kaya
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Onat
Doç. Dr. Gökhan Özyiğit
Prof. Dr. Şeref Sağiroğlu

Yazı ve Araştırma
Alp Akoğlu
(alp.akoglu@tubitak.gov.tr)
İlay Çelik
(ilay.celik@tubitak.gov.tr)
Dr. Özlem Kılıç Ekici
(ozlem.ekici@tubitak.gov.tr)
Dr. Bülent Gözcelioğlu
(bulent.gozcelioglu@tubitak.gov.tr)
Dr. Özlem Ak İkinci
(ozlem.ikinci@tubitak.gov.tr)
Dr. Zeynep Ünalın
(zeynep.unalan@tubitak.gov.tr)
Dr. Murat Yıldırım
(murat.yildirim@tubitak.gov.tr)

Redaksiyon
Sevil Kıvan
(sevil.kivan@tubitak.gov.tr)

Grafik Tasarım - Uygulama
Ödül Evren Töngür
(odul.tongur@tubitak.gov.tr)

Sayfa Düzeni / Web
Sadi Atılğan
(sadi.atilgan@tubitak.gov.tr)

Mali Yönetmen
H. Mustafa Uçar
(mustafa.ucar@tubitak.gov.tr)

İdari Hizmetler
İmran Tok
(imran.tok@tubitak.gov.tr)

Yazışma Adresi
Bilim ve Teknik Dergisi
Atatürk Bulvarı
No: 221 Kavaklıdere 06100
Çankaya - Ankara

Tel
(312) 427 06 25
(312) 468 53 00

Faks
(312) 427 66 77

Abone İlişkileri
(312) 468 53 00
Faks: (312) 427 13 36
abone@tubitak.gov.tr

İnternet
www.biltek.tubitak.gov.tr

e-posta
bteknik@tubitak.gov.tr

ISSN 977-1300-3380

Fiyatı 5 TL
Yurtdışı Fiyatı 5 Euro.
Dağıtım: DPP
http://www.dpp.com.tr

Baskı: PROMAT
Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
http://www.promat.com.tr/
Tel (212) 622 63 63

Baskı Tarihi: 28.06.2012